

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

1904

Na temelju članka 94. stavka 2. Zakona o hrani (»Narodne novine« br. 46/07, 55/11) ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja donosi

PRAVILNIK O SOLI

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Pravilnika

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom propisuju zahtjevi kojima u proizvodnji i stavljanju na tržište mora udovoljavati sol namijenjena za konzumaciju u Republici Hrvatskoj, a odnose se na:

- nazive, definicije i opće zahtjeve;
- senzorska svojstva te sastav;
- dodatne zahtjeve označavanja.

Članak 2.

Odredbe ovoga Pravilnika, osim odredbe članka 7. stavka 1. točke 6., ne primjenjuju se na sol koja je zakonito proizvedena i/ili stavljena na tržište u državi članici Europske unije ili zakonito proizvedena u državi EFTA-e koja je ugovorna strana Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru.

Članak 3.

1) Na označavanje soli iz članka 1. ovoga Pravilnika primjenjuju se odredbe Pravilnika o označavanju, reklamiranju i prezentiranju hrane (»Narodne novine« br. 63/11, 79/11) te odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na označavanje.

2) Odredbe članka 5. i 6. ovoga Pravilnika koje se odnose na označavanje ne primjenjuju se na sol iz članka 8. ovoga Pravilnika.

Značenje pojmova

Članak 4.

U smislu ovoga Pravilnika pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. *Sol* je proizvod kristalizacije koji se pretežno sastoji od natrijevog klorida (NaCl), a može sadržavati i magnezijeve i druge soli u različitim količinama ovisno o podrijetlu i postupku proizvodnje.

Sol ne smije biti nusproizvod kemijske industrije ili proizvod kemijske sinteze već isključivo podrijetla navedenog u članku 5. stavku 2. točki a) ovoga Pravilnika.

2. *Morska sol* je sol koja se dobiva iz morske vode.

3. *Kamena sol* je sol koja se dobiva iz podzemnih naslaga soli.

II. POSEBNE ODREDBE

Članak 5.

1) Sol se stavlja na tržište pod nazivom »sol«.

2) Pri označavanju soli, uz naziv hrane, obvezno je navođenje:

a) podataka o podrijetlu soli (morska, kamena, iz kopnene slane vode);

b) podataka o vrsti soli s obzirom na veličinu čestica sukladno članku 6. ovoga Pravilnika;

c) izraza »jodirana«.

3) Naziv »sol« može se nadopuniti i izrazom »kuhinjska«.

Članak 6.

1) Izrazom »sitna« može se označiti sol čije su čestice takve veličine da najmanje 80% soli prolazi kroz sito veličine rupica 1,3 mm u kvadratu;

2) Izrazom »fina« može se označiti sol čije su čestice takve veličine da 80% soli prolazi kroz sito veličine rupica 0,5 mm u kvadratu;

3) Izrazom »krupna« može se označiti sol veličine čestica većih od čestica sitne soli.

Članak 7.

Sol, izuzev soli iz članka 8. ovoga Pravilnika, mora udovoljavati sljedećim zahtjevima:

1. da sadrži najmanje 97% NaCl, računato na suhu tvar;

2. da ne sadrži više od 0,5% vode, osim morske soli koja može sadržavati do 5% vode;

3. da ne sadrži strane primjese vidljive neposrednim opažanjem;

4. da je bez mirisa i bijele boje s neznatnom nijansom druge boje;

5. da 20%-tna vodena otopina reagira neutralno na lakmus-papir;

6. da sadrži jod u količini 15-23 mg na kilogram proizvoda.

Članak 8.

1) Dopušteno je stavljati na tržište sol koja se proizvodi posebnim tehnološkim postupkom kojim jodiranje nije moguće ili je namijenjena posebnim vjerskim ili nutritivnim skupinama kod kojih jodiranje soli nije prihvatljivo ili je specifična po sastavu ili obradi gdje jodiranje može imati suprotan učinak zbog interakcije s drugim sastojcima. Takve soli stavljaju se na tržište pod sljedećim nazivima:

1. Crna sol
2. Gruba kristalična sol
3. Ljuskasta sol
4. Solni cvijet
5. Keltska sol
6. Francuska morska sol
7. Siva sol
8. Gruba mljevena sol
9. Havajska morska sol
10. Košer sol
11. Organska sol
12. Dimljena morska sol
13. Himalajska sol

2) Pri uvozu i stavljanju na tržište soli iz stavka 1. ovoga članka potrebno je priložiti dokument kojim se potvrđuju navodi koji se odnose na naziv, podrijetlo, sastav i specifičnost tehnološkog postupka proizvodnje.

3) Za sol u smislu stavka 1. ovoga članka, a koja nije navedena u stavku 1. ovoga članka i ne udovoljava zahtjevima kakvoće iz članka 7. ovoga Pravilnika, subjekt u poslovanju s hranom obvezan je nadležnom tijelu podnijeti zahtjev za odobrenje stavljanja na tržište.

4) Definicije soli iz stavka 1. ovoga članka navedene su u Prilogu 1. koji je tiskan uz ovaj Pravilnik i njegov je sastavni dio.

Članak 9.

Pri uvozu soli koja nije jodirana, a koja nije navedena u članku 8. ovoga Pravilnika uvoznik je dužan dostaviti izjavu nadležnoj inspekciji pri uvozu da sol neće biti namijenjena konzumaciji na tržištu Republike Hrvatske niti kao sol niti kao sastojak hrane te definirati namjenu te soli.

III. UTVRĐIVANJE SUKLADNOSTI

Članak 10.

(1) Za utvrđivanje sukladnosti proizvoda sa zahtjevima kakvoće propisanim ovim Pravilnikom u svrhu službene kontrole koriste se validirane i međunarodno priznate metode.

(2) Za određivanje količine joda u jednom uzorku soli uzima se 5 pretpakovina ili 5 jedinica uzetih s različitih mjesta u slučaju soli u rasutom stanju. Masa pojedine pretpakovine, kao i masa pojedine jedinice u slučaju soli u rasutom stanju koja se dostavlja na analizu, ne smije biti manja od 200 g niti veća od 1000 g. Prosječna vrijednost pet određivanja je rezultat za jedan uzorak, a izražava se kao jod ili kao kalijev jodid (KI) u mg/kg. Ukoliko se na analizu dostavi manje od 5 pretpakovina ili manje od 5 jedinica u slučaju soli u rasutom stanju, jodiranje se smatra ispravnim ako prosječna vrijednost određivanja nije niža od 13,5 mg/kg niti viša od 25,3 mg/kg izraženo kao jod ili 18 – 33 mg/kg izraženo kao KI.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

1) Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o soli (»Narodne novine« br. 94/10).

2) Proizvodi proizvedeni i označeni prema Pravilniku o temeljnim zahtjevima za sol za prehranu ljudi (»Narodne novine« br. 15/97), a koji su stavljeni na tržište do 31. prosinca 2010. godine mogu se nalaziti se na tržištu do isteka roka trajanja.

Članak 12.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-02/09-01/253

Urbroj: 525-13-0491/11-42

Zagreb, 22. srpnja 2011.

Potpredsjednik
Vlade
Republike
Hrvatske i
ministar
poljoprivrede,
ribarstva i
ruralnog razvoja

PRILOG 1.

1. Crna sol (Black salt, Kala namak, Sanchal)

Nerafinirana sol, crne do tamno sive boje, jakog sumporastog okusa.

2. Gruba kristalična sol (Coarse salt, Gos Sel, Sale grosso)

Sol velikih, nejednolikih, grubih kristala, manje podložna vlaženju zbog čistoće i prosušenosti.

3. Ljuskasta sol (Flake salt)

Sol svijetlih, ponegdje i crvenkastih kristala koji su po obliku slični pahuljama snijega.

4. Solni cvijet (Fleur de Sel, Flower of salt, Flor de la sal)

Cvijet soli je tanki sloj koji se stvara na površini ugušćene morske vode tijekom kontinuiranog isparavanja pri tradicionalnom načinu proizvodnje soli, a sadrži male količine joda. Izvorno se proizvodi u francuskoj pokrajini Guérande, ali može se proizvoditi i u bilo kojoj solani koja ima isti tip obrade, ugušćivanja slane vode.

5. Keltska sol (Celtic salt, French grey sea salt)

Sol blago sivkaste boje koja se proizvodi tradicionalnim ugušćivanjem i sušenjem slane vode iz Atlantskog oceana u francuskoj pokrajini Bretagne.

6. Francuska morska sol

Nerafinirana sol, tamnije sivkaste boje koja se proizvodi iz slanih zarobljenih voda Atlantskog oceana. Zbog nepročišćenosti sadrži i druge soli osim NaCl, što je vidljivo po boji, kao i male količine prirodnog joda.

7. Siva sol (Grey salt, Sel gris, Celtic sea salt)

Vlažna, nerafinirana sol sivkaste boje s purpurnim odsjajem koji potječe od gline koja se nalazi u sedimentu. Budući da se sol iz točke 5. ovoga Priloga proizvodi u francuskoj pokrajini Bretagne, ova sol se proizvodi u drugim priobalnim dijelovima Francuske.

8. Gruba mljevena sol (Grinder salt)

Grubi komadi suhих, ujednačenih kristala soli koji se koriste u mlinčićima za mljevenje soli.

9. Havajska morska sol (Alaea, Alae, Hawaiian red salt)

Sol crvenkaste boje koja potječe od prirodnog minerala »Alaea« (vulkanski prepečena crvena glina sa željezovim oksidom).

10. Košer sol (Kosher salt)

Sol koja nije isključivo podrijetlom iz mora i obično nije jodirana, iako jodiranje nije zabranjeno. Sadrži određene aditive, a obično se stavlja na tržište u obliku ljuskica.

11. Organska sol, Ekološka sol (Organic salt)

Sol krupno zrnatih kristala, svijetlo sivkaste do slabo crvenkaste boje. Takve soli certificiraju se u Francuskoj (Nature and Progres), Novom Zelandu (Bio Gro) i Welsu (Soil Association Certified).

12. Dimljena morska sol (Smoked Sea Salt)

Sol koja nije aromatizirana tekućom aromom dima, već se prirodnim putem izlaže dimu, produktu paljenja drva.

13. Himalajska sol

Sol grubljih, većih kristala, ružičaste do crvenkaste boje uz bjelkaste kristale soli, koja se vadi na području Pakistana iz rudnika udaljenih oko 300 km od Himalaja.